

Rudika Gmajnić, Siniša Franjić

Medicina i zdravstveno pravo

Osijek: Studio HS internet d. o. o., 2019

Publikacija *Medicina i zdravstveno pravo*, autora prof. dr. sc. Rudike Gmajnića, dr. med i dr. sc. Siniše Franjića, dipl. iur. publikacija je o medicini i zdravstvenom pravu koja se sastoji od dvanaest poglavlja na 187 strana i uz 68 referenci. Poglavlja su usmjerena na zakonsku regulativu s područja zdravstva, kaznenog i građanskog prava, poglavito referirajući članke zakona uz pregled pojmova i kratka razmatranja pojedinih segmenata.

U prvom poglavlju *Osnovni pojmovi zdravstvenog prava* opisani su odabrani osnovni pojmovi zdravstvenog prava, među kojima su i medicinsko pravo, zdravstveno pravo, pacijent i bolesnik.

Drugo poglavlje *Zdravstvena zaštita*, nakon kratkog uvodnog dijela, sastoji se od članaka Zakona o zdravstvenoj zaštiti (NN 100/2018), Zakona o kvaliteti zdravstvene zaštite (NN 118/2018), Zakona o obaveznom zdravstvenom osiguranju (NN 80/2013, 137/2013), Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju (NN 85/2006, 150/2008, 71/2010) te Zakona o obaveznom zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti stranaca u Republici Hrvatskoj (NN 80/2013). Obuhvaćeni članci Zakona o zdravstvenoj zaštiti (NN 100/2018) odnose se na plan, načela i mjere zdravstvene zaštite, prava i dužnosti osoba u ostvarivanju zdravstvene zaštite, zdravstvenu djelatnost, koncesije, osnivanje i organiziranje zdravstvenih ustanova, zdravstvene zavode, Nacionalno zdravstveno vijeće, Trgovačko društvo za obavljanje zdravstvene djelatnosti, zdravstvene radnike, privatnu praksu, nadzor, utvrđivanje uzroka smrti, obdukciju i komoru. Članci Zakona o kvaliteti zdravstvene zaštite (NN 118/2018) odnose se na opće napomene, sustav mjera za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete zdravstvene zaštite te Povjerenstvo za kvalitetu zdravstvene ustanove. Članci Zakona o obaveznom zdravstvenom osiguranju (NN 80/2013, 137/2013)

obuhvaćaju prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja i način na koji su ona osigurana, prihode i izdatke. Izdvojeni članci Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju (NN 85/2006, 150/2008, 71/2010) obuhvaćaju značenje dobrovoljnog, privatnog i dodatnog zdravstvenog osiguranja, a Zakon o obaveznom zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti stranaca u Republici Hrvatskoj (NN 80/2013) sažeto je prikazan kroz svoje glavne značajke.

Poglavlje *Pružatelji zdravstvenih usluga* primarno navodi članke iz Zakona o liječništvu (NN 121/2003, 117/2008), Zakona o sestrinstvu (NN 121/2003, 117/2008, 57/2011), Zakona o ljekarništvu (NN 121/2003, 142/2006, 117/2008), Zakona o medicinsko-biokemijskoj djelatnosti (NN 121/2003, 117/2008), Zakona o dentalnoj medicini (NN 121/2003, 117/2008, 120/2009), Zakona o fizioterapeutskoj djelatnosti (NN 120/2008) i Zakona o primaljstvu (NN 120/2008, 145/2010), kratko razmatrajući ulogu sestrinstva i sestriinski poziv u budućnosti.

Krvi i krvni pripravci, kao četvrto poglavlje, navodi članke iz Zakona o krvi i krvnim pripravcima (NN 79/2006, 124/2011) i Pravilnika o osiguranju kvalitete krvi i krvnih pripravaka u zdravstvenim ustanovama (NN 80/2007, 18/2009, 2/2018). Poglavlje *Lijekovi* navodi članke iz Zakona o lijekovima (NN 76/2013, 90/2014) i obuhvaća ispitivanje, označavanje, proizvodnju, klasifikaciju i promet lijekova te farmakovigilanciju. Slijedi poglavlje *Medicinski proizvodi*; navodi članke Zakona o medicinskim proizvodima (NN 76/2013), koji se odnose na opće napomene, zahtjeve za medicinske proizvode, klinička ispitivanja medicinskih proizvoda, upis medicinskih proizvoda u očevidnik, promet medicinskih proizvoda i vigilanciju.

Poglavlje *Prava pacijenata* navodi članke Zakona o zaštiti prava pacijenata (NN 169/2004, 37/2008) uz poneku napomenu, dok tekst u sljedećem poglavljju *Odgovornost pružatelja zdravstvenih usluga*, predstavlja građansku, kaznenu, prekršajnu i disciplinsku odgovornost.

Poglavlje *Informatizacija zdravstva* preuzima segmente Nacionalne strategija razvoja zdravstva 2012. – 2020. u temi e-recepta, informacijske i komunikacijske tehnologije u zdravstvu, informatizacije hrvatskog zdravstva, Centralnog informacijskog sustava Hrvatske (CEZIH), telemedicine, elektroničkog zdravstvenog zapisa, korištenje zdravstveno statističkih informacija za potporu odlučivanju i slaboj informatičkoj povezanosti uz razmatranje zaštite podataka i razvitak informatizacije.

Poglavlje *Uvod u kazneno zakonodavstvo* uz izvore kaznenog zakonodavstva te primjenu hrvatskog kaznenog zakonodavstva u prostoru tematski zahvaća kazneno djelo s naglaskom na način počinjenja i ubrojivost, kaznenopravne sankcije te računalni kriminalitet. Poglavlje obuhvaća i prikaz Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama te Prekršajnog zakona.

Jedanaesto poglavlje, *Sudjelovanje u kaznenom postupku* opisuje elemente kaznenog postupka (prijava, pokretanje, subjekti, načela, stadiji i tijek), a posljednje poglavlje, *Sudjelovanje u građanskom postupku*, elemente građanskog postupka (načela, pokretanje, subjekti, nadležnost, tužba, dokazivanje, tijek, odluke, posebni postupci).

Vrijedna je inicijativa objedinjavanja regulativa značajnih za područje medicine i zdravstvenog prava na jednom mjestu, što se odaje kao namjera autora. Publikacija može biti dobar priručni podsjetnik sabranih informacija te time i edukativni materijal za zainteresirane skupine. Zanimljiva je posvećenost informatizaciji zdravstva uz davanje dijelova Nacionalne strategija zdravstva, čime se može iščitati značaj toga područja u kontekstu prava. Možda sljedeći korak u unaprjeđenju publikacije može ići smjerom obuhvata i prikaza kaznenih djela protiv zdravlja ljudi te kaznenih djela protiv službene dužnosti iz Kaznenog zakona, čime bi zbroj i prikaz članaka zakonske regulative bio sveobuhvatniji, te bi ujedno informirao zdravstvene radnike kao potencijalnu vodeću zainteresiranu skupinu o publikaciji i o dodatnim elementima od njihova značaja.

Gordana Šimunković